

ACTE INAUGURAL

El dijous dia 10 de novembre a les 18,30 s'inaugurà oficialment el Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana.

L'acte tingué lloc a la Sala d'Actes de la Casa de Congressos de la Plaça del Poble d'Andorra la Vella. Sota la presidència del Molt Il·lustre Senyor Magí Mestre i Campderrós, conseller de Treball i Benestar Social del Govern d'Andorra, ocuparen la Mesa Presidencial, Oriol Casassas i Simó, president del Congrés; Oriol Ramis-Juan, secretari del Congrés; Lluís Burgués i Montserrat, president del Comitè Local; Vicent Alberola i Cuñat en representació del País Valencià; Josep Carreras i Barnés, president de la Societat Catalana de Biologia, en representació del Principat; Francesc Garcia i Olives, en representació de les Illes Balears; Nicolau Spiritu, en representació de l'Alguer i Josep Travé, en representació de la Catalunya del Nord.

El president del Comitè Local, LLUÍS BURGUÉS inaugura l'acte amb les següents paraules:

«Únicament unes paraules per manifestar la satisfacció del Comitè Local i de la ciutadania andorrana per acollir en el nostre petit país el Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, que aplega a persones interessades en la nostra llengua comuna però també en la vida i en la ciència, amb la preocupació de la bona canalització del progrés, en harmonia amb la natura, que tenim la sort de gaudir demostrant altres aspectes de la intel·ligència humana diferents del poder i l'autosuficiència.

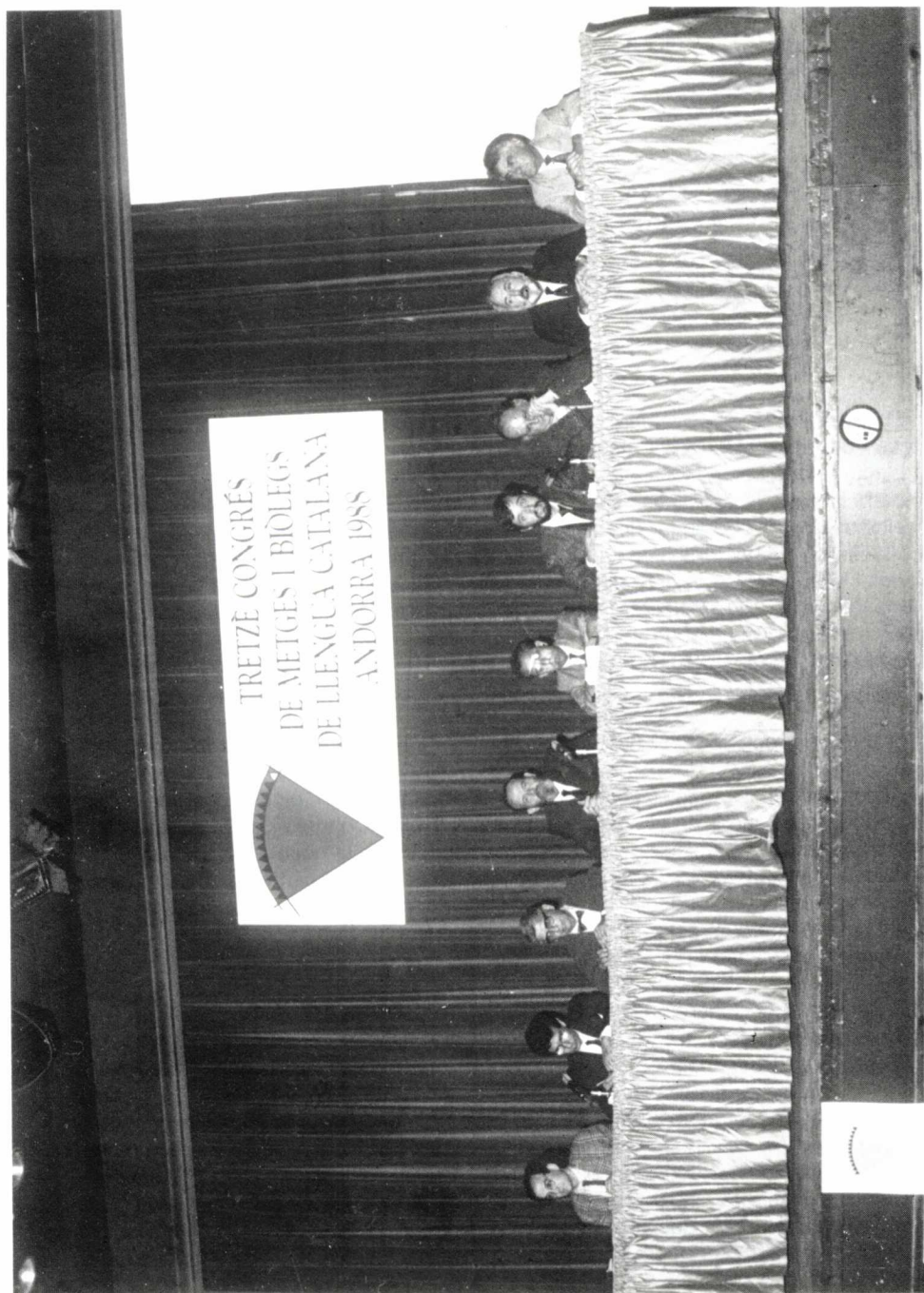
Gràcies per la vostra presència.»

El Secretari del Congrés, ORIOL RAMIS-JUAN, llegí la memòria de secretaria:

«Senyores i senyors,

La sobtada desaparició del Dr. Jordi Gol i Gurina, vice-president per l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears en el Comitè Organitzador del 12è Congrés, justament quan treballava en les darreres tasques postcongressuals, entristí el període preliminar de preparació del Tretzè Congrés. La seva Comissió Organitzadora s'estructurà d'acord amb les resolucions sobre la celebració dels Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana signades el 1980 a Barcelona per l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears i la Societat Catalana de Biologia, d'acord també amb les resolucions de desembre de 1985 que incorporen l'Acció Cultural del País Valencià a la responsabilitat de celebració dels congressos i d'acord amb les suggerències de la Societat Andorrana de Ciències, que des d'aquest Congrés actua com a entitat convocant.

»Els membres de la Societat Andorrana de Ciències, amb la seva iniciativa i sòlid treball i

Presidència de l'Acte Inaugural. D'esquerra a dreta: Oriol Ramis, Nicolau Spiritu, Vicent Alberola, Oriol Casassas, Magí Maestre, Lluís Burgues, Josep Carreras, Francesc Garcia Olives i Josep Travé.

amb l'ajut de les autoritats andorranes, han portat el pes de la part menys vistosa, però indispensable i bàsica, de l'organització d'aquest Congrés, juntament amb la Secretaria i els serveis administratius de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears a Barcelona.

»Les primeres decisions de la Comissió Organitzadora foren: primer, acceptar la proposta d'Andorra com a seu del Congrés; segon, l'elecció de les immunodeficiències i la manipulació de la matèria viva com a temes de les ponències, i tercer, nomenar un Comitè Científic.

»L'elecció dels temes fou feta atesa la necessitat de la comunitat dels països de parla catalana de saber respondre als reptes creixents que la manipulació de la matèria viva ha posat en l'equilibri dels organismes, dels ecosistemes i de la biosfera i, a més, vista la preocupació que l'aparició de noves malalties relacionades amb les deficiències immunitàries –i no només la SIDA– ha generat entre els científics i tots els professionals sanitaris.

»D'acord amb la resolució quarta dels acords de 1980, la Comissió Organitzadora encarregà al Comitè Científic que es recollissin tant els avenços dels coneixements biològics, com l'impacte que aquests avenços tenen sobre la nostra comunitat i l'activitat professional de tots els professionals que presten serveis per augmentar la salut de les poblacions. En aquest esperit s'organitzaren algunes de les taules rodones i una taula especial sobre el problema sanitari que suposa la SIDA.

»També d'acord amb la resolució quarta, punt d, s'encarregà la preparació d'una sessió sobre models de professionals a un grup d'estudiants de ciències de la salut.

»La Comissió Organitzadora ha intentat garantir el principi d'interdisciplinarietat i el de representativitat dels diversos territoris de parla catalana en la seva pròpia composició. Ha realitzat les seves reunions de forma itinerant en tots aquells territoris (amb l'excepció de la ciutat de l'Alguer) i ha ofert la participació en el Comitè d'Honor als presidents i responsables de les seves més altes institucions i també als de reconegudes associacions de l'àmbit de les ciències de la vida i de la salut. A les persones relacionades en el Programa del Congrés cal afegir-hi els Senyors:

»Jaume Manuel Oronich i Miravet, Paer en cap de la ciutat de Lleida.

»Josep M. Bertran i Soler, president del Col·legi de Metges de Tarragona.

»Bonaventura Lladonosa i Gallart, president del Col·legi de Metges de Lleida, que per raons de calendari no fou possible incloure en el programa imprès que tenen a les mans.

»Així mateix, la Comissió Organitzadora vol agrair a totes les institucions i associacions, públiques i privades que l'han fet possible mitjançant llur col·laboració o adhesió. El llibre d'actes les esmentarà totes. A més de les que figuren en el Programa cal incloure fins avui:

»L'Ajuntament de Lleida, la Diputació Provincial de Lleida i els Col·legis de Metges de Lleida i de Tarragona.

»A ells i a vostès, als congressistes presents i als que haurien volgut ser-hi, però ja no hi són,

»Moltes gràcies.»

A continuació els representants dels diferents Països Catalans dirigiren una salutació de benvinguda als congressistes:

VICENT ALBEROLA, en nom del País Valencià, digué:

«Senyores, Senyors,

»Des de l'inici d'aquests Congressos, ara fa setanta-cinc anys, la participació valenciana

n'ha estat fidel i constant. Cal fer memòria, i homenatge, d'homens com Faustí Barberà, Joan Baptista i Vicent Peset o Corachan, entre d'altres.

»Encara que la situació actual de la llengua catalana a les nostres terres no siga la que tots voldríem, un grup de valencians ens hem aplegat de bell nou, ací, per tal d'exposar-hi les nostres investigacions i recerques i per a col·laborar-hi en la normalització de l'idioma en tots els seus àmbits. Alhora, expressem el desig que els nostres fills, acaronats sense cadenes, puguen reunir-se en el futur en un món més humà, més racional, més lliure.

»Agraïm als companys que hi han aportat els seus treballs científics o d'organització; al jovent, saba nova per a aquest arbre comú; a les persones i institucions que ens han donat suport i a tots vosaltres per la vostra presència.»

JOSEP CARRERAS, en nom del Principat de Catalunya, pronuncià les següents paraules:

«És per mi una profunda satisfacció i un gran honor saludar en nom dels biòlegs, metges i altres professionals de la salut del Principat als companys d'altres indrets de parla catalana. Transmetre'ls la joia que sentim d'estar una altra volta aplegats tots junts. Assegurar-los que seguirem posant tot el nostre esforç per augmentar els llaços d'amistat i col·laboració mútua. I animar-los a treballar a tots els nivells a fi que els nostres països puguin assolir els objectius de la salut per a tothom en els àmbits de l'assistència, la docència, i la recerca bàsica i aplicada.

»Finalment, vull agrair de tot cor als companys andorrans l'excel·lent acolliment que ens ha atorgat.»

A continuació, FRANCESC GARCIA OLIVES digué:

«Unes breus paraules de salutació i benvinguda a tots vostès per la seva presència en aquest Congrés, en nom dels meus companys de les Illes Balears i Pitiüesses, els quals avui represento.

»Salutació per aquesta trobada, aquí, a Andorra, on hem estat tan ben rebuts, en motiu del Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Les gràcies, per tant, a tots els companys d'Andorra per l'organització.

»Creiem fermament en la Ciència i que, a través d'ella, cadascun de tots nosaltres que estem aquí, aportem en la tasca diària, el gra de sorra i alguns, un arenal de sorra complet, com hem pogut veure en les conferències d'aquest matí i aquesta tarda i ben segur veurem demà i demà passat i que fa que anem avant en els coneixements de la Ciència Biològica i Mèdica. També creiem que aquests congressos, que anem celebrant cada quatre anys, agermanen els diversos països que conformen els nostres estimats Països Catalans.

»Per tot això, a més de la salutació, la benvinguda a tots vostès en el dia d'avui; però, em permetran, aprofitant aquesta ocasió, llançar la idea, pensada juntament amb el meu company, l'Antoni Obrador, de celebrar si ho consideren oportú, el proper congrés de l'any 1992 a les Illes Balears i Pitiüesses, concretament a Ciutat de Mallorca. Idò bé, vostès tindran la paraula i si així ho decideixen, podrem donar-los altre cop una molt cordial benvinguda a unes illes hospitalàries i contentes de l'honor que se'ls atorga.

»Moltes gràcies»

NICOLAU SPIRITU, de l'Alguer, digué:

«Un salut sincer dels col·legues de parla algueresa i una esperança: l'esperança d'haver una edició d'aquest Congrés a l'Alguer, necessari amb motiu de donar vigor a la nostra llengua en perill, submergida contínuament del sard o de l'italià, seguint l'èxit que ha tingut el Segon Congrés de la Llengua Catalana. El mèrit d'aquest Congrés és que s'encontren persones que tenen dos objectius: la lluita per millorar la vida de l'home, i el retrobament de la pròpia identitat cultural.»

Finalment, JOSEP TRAVÉ dirigí aquests mots a la concurrència:

«Estic molt content i em sento molt honorat de representar la Catalunya Nord al Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana.

»Rebeu doncs, amb les meves paraules, la salutació de tots els meus col·legues de l'altre costat dels Pirineus.

»La nostra participació efectiva és relativament modesta, però el més important és prou ésser presents al costat dels representants dels altres països de llengua catalana, bo i esperant que els nostres contactes siguin més a més freqüents i intensos en la perspectiva de l'Europa de 1992.»

El President del Congrés, ORIOL CASASSAS I SIMÓ, es dirigí als congressistes amb les següents paraules:

«Digníssimes autoritats, que amb la vostra comprensió i el vostre suport heu fet possible aquest Congrés;

»benvolguts companys de la Comissió Organitzadora i dels Comitès Científic i Local, d'una tan valuosa col·laboració;

»il·lustres i generosos membres participants en Ponències, Taules i Comunicacions que, en realitat, vosaltres configureu el Congrés,

»senyores i senyors.

»Amics.»

»Una veu que ja no hi és, una vegada va dir: "No obtindrem salut i salut per a tothom si pensem només en estructures. És la mentalitat la que cal canviar de primer. És amb una nova actitud com farem un nou país, estructurat d'una manera nova, a favor de l'home."

»I la veu ja no hi és; que un dia, a Olivella, al Garraf esquerp, amb el Montserrat al lluny del lluny, li diguérem l'últim adéu.

»I una altra veu, que ja no hi és, un dia, com a cau d'orella, va dir:

"L'important de les mans és que siguin obertes"
"per donar i per rebre i compartir tot pa;"

»i després:

"L'important de les mans és que siguin ofertes
a totes altres mans que esperen amistat;
que s'obrin un camí dins l'aigua indiferenta
per buscar, mar endins, la mà d'un naufragat.»

»I la veu ja no hi és; que a Jóc, al peu del Canigó, entre els raims or vell del Conflent, fa poques setmanes li diguérem l'últim adéu.

»En Jordi Gol i en Francesc Català avui no són amb nosaltres, però sí que hi és llur tenaç exemple. I nosaltres no podíem –ni volíem– obrir aquest nostre Congrés –i d'ells– sense donar-los-en les gràcies, sense retre'ls el nostre homenatge.

»Hem dit tenacitat. La que impulsa des del primer dia –ara fa setanta-cinc anys– l'empresa dels nostres Congressos; que la impulsa i que la inspira. Amb la resoluta fermesa que infon el convenciment que el combat és per una causa noble.

»Quina més noble causa trobaríem que la defensa de la dignitat humana i la reivindicació del respecte a la personalitat dels pobles?

»És que els Congressos, fets d'exigència científica, de voluntat de perfeccionament i de vinculació a la societat –de desig de servei a la societat–, són, cada un d'ells, una mostra de majoritat responsable i, conseqüentment, una explosió de llibertat, una contribució més –modesta, si voleu– dels homes i les dones d'aquesta terra al combat del món solidari per la dignitat humana.

»I és que els Congressos –indefectiblement, amb la mateixa indissoluble força i misteriosa força que uneix l'essència i l'existència– els Congressos es produeixen en el vehicle d'expressió propi dels homes i les dones d'aquesta terra, una antiga llengua molt sovint vexada i massa sovint menystinguda. I coratjosament –que la incomprensió no sembla pas que dugui traça d'extingir-se– s'hi produeixen com una contribució més dels homes i les dones d'aquesta terra al combat del món que estima la justícia pel respecte a la personalitat dels pobles.

»És certament erroni –i probablement poc honest– de considerar els Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana –i amb ells tots els viatges empesos per idèntics vents– com una vel·leïtat domèstica o un localisme passat de moda o una testarrudesa nostàlgica. Els Congressos són el renovat acte d'afirmació de presència d'uns científics d'arrels germanes en el combat d'ahir, d'avui i de demà –de sempre– per un món nou, poblat per un home nou.

»Hem dit tenacitat: la imprescindible tenacitat. I per això, en el símbol gràfic del Congrés –l'Andorra de verdes valls, amb la nostra presència com una pàgina encara no escrita i l'ombra mestrivola dels dotze Congressos que ens han precedit– en aquest símbol gràfic hem volgut veure-hi el tascó que, en la seva humilitat –tot i així– amb cada impuls que rep, indefectiblement, obre camí.

»Ens calen impulsos; necessitem que homes i dones de cor net i generós i d'esperit encès donin ininterromputs impulsos. Fa setanta-cinc anys el president del Primer dels nostres Congressos, Miquel A. Fargas i Roca, va dir: "l'arbre que ara plantem és petit, qui sap què podrà ésser quan serà gran?", i, sincerament, l'arbre no té l'esplendidesa que hauria de tenir, ni la solidesa que hauria de tenir. I no donem de manera sistemàtica la culpa a la circumstància; massa cops ha tingut lloc la deserció i massa cops té lloc encara. I per afegitó, la desídia, la mol·licia i la superficialitat, que no són bones conselleres. Com tampoc no és bona cosa considerar de poc valor la contribució personal a l'empresa comuna.

»La veritat és que els estímuls positius externs són molt escassos. Per contra, com una allau, ens arriba l'espectacle dels poderosos del món que centren la seva política en les coses en comptes de centrar-la en el respecte a les persones.

»De les persones –o millor, dels personatges– allò que preocupa, amb la intervenció dels assessors del cas, és la imatge, no el pensament.

»El nostre temps pateix un buit d'idees, sembla assentat sobre un abisme, i el concepte, despectivament, ha estat substituït per la xifra. Hem vist arraconar amb els mals endreços mots elementals i nets, com ara veritat o solidaritat, que des d'Antígona, per exemple, tenien un ben guanyat prestigi i obraven efectes engrescadors.

»Volem creure que la desorientació i la incertesa actuals són una etapa transitòria i que al final del camí hi haurà un món amb menys fam i amb menys mort. Mes, sobretot, fugim

d'erigir, vanitosament, la transició en la nova certesa; que les conseqüències podrien ésser deplorables.

»Que l'home, si vol salvar la seva llibertat, no es vegi empès a confinar-se en l'exili interior; que proclami una convicció ideològica deixi d'ésser mirat, en el millor dels casos, com una obsolescència, o com una impertinència; que l'ètica, després d'haver estat suplantada per una particular estètica, torni a inspirar les actituds i les conductes; que qui sigui, en nom de no se sap què, plegui de decidir que el fitxatge d'un jugador és més important que la publicació per l'Institut d'Estudis Catalans d'un llibre –meravellós llibre– sobre «Els vitralls de la Catedral de Girona»; que no pugui ésser dit mai més que les societats viuen de la ignorància del propi funcionament, i que revelar-ne el secret fóra matar-les.

»Els imperialismes no acostumen a deixar fruits perdurables, ni massa bon record. Que ho diguin, sinó, de Xerxes els grecs de les Termòpiles i de Salamina, i de les tropes de Carles Quint els romans o els florentins del segle XVI. Avui, l'imperialisme té unes altres fisonomies. Vivim temps d'imperialisme tecnològic i –sense embuts– també científic, destructor, moltes vegades, de natura i de cultures; perquè el regeixen la competitivitat, l'enveja i l'avidesa de profit. I els poderosos mitjans que té al seu servei han aconseguit de fer creure a la colònia que el valor de les persones és proporcional al consum que fan i al confort i el luxe de llur instal·lació material.

»El món ha de capgirar el rumb. Els infants del món han d'aprendre –ja amb les primeres lletres o abans– que l'objectiu humà no és de *tenir* com més millor, sinó d'*ésser* com més millor. La rebel·lió que ha de produir aquest capgirament vol un coratjós entusiasme, exigeix molta tenacitat i necessita una disposició i un temps insensibles al desànim. Són qualitats pròpies –substancialment i de manera inequívoca– de la joventut.

»Per aquesta raó, és per a ells –els joves– la nostra requesta, i és en ells la nostra ferma esperança. Deixeu-me dir que viu en els nostres cors la reconfortant convicció que acceptaran el compromís, i prendran la responsabilitat, com qui pren una bandera. Un jove poeta va escriure, fa temps, a ben segur amb la identificació de moltes voluntats, uns versos que diuen:

“Som nosaltres, els joves, qui hem d'agafar l'arada
i remoure aquesta terra cansada i vella,
plena de rostolls i d'història
amarada en sang.”

»Que la contundent i abrandada protesta s'acompanyi de la proposta llargament i sòlidament gestada.

»I que totes les veus que ja no hi són i totes les que tindran no sabem quan l'últim adéu, reposin amb la certesa que, per obra d'un benaurat relleu, els llocs de combat, una joventut de veu potent i sana els ha ocupat.

»Per l'èxit del Catorzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana i de tots els viatges empesos per idèntics vents, joves, mans a la feina!»

Per últim el Senyor MAGÍ MAESTRE I CAMPDERRÓS declarà obert el Tretzè Congrés amb les següents paraules:

«Senyor president del Congrés,

»Senyores i senyors,

»L'elevat nivell científic de les presentacions anunciades en el vostre Congrés, s'adiu amb el prestigi i les qualitats de les entitats convocants i dels oradors i personalitats aquí reunits.

»Em complau constatar que els vostres treballs també s'ocupen d'aspectes propers a les persones corrents, en relació a la malaltia, individual i epidèmica, i en el difícil problema d'esbrinar el paper que, dels professionals de la salut, les nostres societats tenen el dret d'esperar.

»Aquests nobles propòsits i la celebració del 75è aniversari del Primer Congrés de Metges i Biòlegs, han escollit amb encert aquesta seu per a prendre forma. La personalitat d'Andorra, país de llengua catalana que gaudeix de tots els elements d'un estat, fa que aquesta trobada sigui motiu de recíproc enaltiment.

»Desitjo que, durant la vostra estada a Andorra, trobeu pertot l'acolliment que ara us manifesto, i que el fruit dels vostres treballs permeti avançar la ciència i contribueixi al confortament d'aquells que us necessiten.

»En nom del Govern d'Andorra declaro obert el Tretzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana».